

Εφημερίδες

Η επικοινωνία με την Ελλάδα ήταν πάντα ένα πρόβλημα για τους πρώτους μετανάστες. Οι εφημερίδες έφταναν με το ταχυδρομείο μετά από αρκετές μέρες, ακόμα και μήνες.

Σύντομα όμως τα πράγματα άλλαξαν. Από το τέλος του 19ου αιώνα αρχίζει η κυκλοφορία των πρώτων ελληνικών εφημερίδων της Αμερικής. Οι εφημερίδες αυτές, εκτός από την ενημέρωση, στηρίζουν τα συμφέροντα των μεταναστών, διαφημίζουν τις ελληνικές επιχειρήσεις, και προσφέρουν χρήσιμες πληροφορίες σε όσους ψάχνουν για δουλειά. Σημαντικός επίσης είναι και ο ρόλος τους στη διατήρηση της ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού.

“ Πόσα χρόνια έχεις εις την Αμερικάν, Γέρω-Παναγή;” ηρώτησε μια κυρία από την ομήγυριν.

Ο Γέρω-Παναγής ύψωσε την χιονισμένην κεφαλήν του, οι οφθαλμοί του ήστραψαν δια μίαν στιγμήν και, με βραχύν γέλωτα, είπεν:

« Είμαι βαρυποινίτης, παιδί μου! Βαρυποινίτης! Τριάντα πέντε χρόνια! Αγόρασα το πρώτον φύλλον της «Ατλαντίδος» και το -ας πούμε- εδιάβασα χιλιάδες φορές!»

*Ιω. Χρ. Παππά, «Εξαγνισμός», Μηνιαία Εικονογραφημένη Ατλαντίς,
Μάιος 1927*

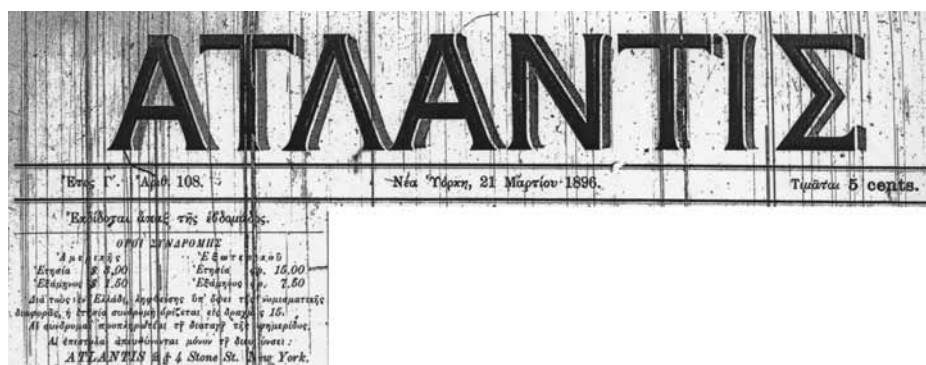
Από το βιβλίο της Ιω. Λαλιώτου, Διασχίζοντας τον Ατλαντικό, Πόλις 2006

Οι Πρωτοπόροι

Η πρώτη ελληνική εφημερίδα εκδόθηκε στη Βοστώνη το 1892 από τον Κώστα Φασουλαρίδη και ονομάστηκε «**Νέος Κόσμος**». Η έκδοσή της σταμάτησε ύστερα από μερικούς μήνες.

Ο ίδιος εκδότης θα δοκιμάσει ξανά στη Νέα Υόρκη, με μια άλλη εφημερίδα, τη «**Σημαία**». Όμως και αυτή η προσπάθεια απέτυχε.

Την ίδια περίοδο, μια άλλη εφημερίδα, «**Αι Θερμοπύλαι**», εκδίδεται για λίγα χρόνια στην περιοχή της Νέας Υόρκης.

Για μεγάλο διάστημα, η μακροβιότερη ελληνική εφημερίδα στις Η.Π.Α. υπήρξε η «Ατλαντίς» (1894-1973), που αρχικά εκδίδεται ως εβδομαδιαία εφημερίδα, για να γίνει στη συνέχεια ημερήσια. Εκδότης της είναι ένας πολύ μορφωμένος και δυναμικός ομογενής, ο Σόλων Βλαστός από τη Σύρο, το νησί των Κυκλάδων.

Η «Ατλαντίς» πρόσφερε πολλές υπηρεσίες στον ελληνισμό των Η.Π.Α., στηρίζοντας τον κάθε δοκιμαζόμενο Έλληνα μετανάστη.

Δύο όμως ήταν οι μεγάλες μάχες που έδωσε:

Αρχικά, πολέμησε τους πάτρωνες, τους δήθεν προστάτες των νέων μεταναστών, οι οποίοι έπαιρναν χρήματα για να τους βρουν δουλειά, και στη συνέχεια, απαιτούσαν να τους δίνουν ένα ποσοστό από το μισθό που έπαιρναν.

Πολύχρονες μάχες, επίσης, έδωσε κατά των διακρίσεων (discrimination) εις βάρος των Ελλήνων εργαζομένων, κινητοποιώντας την εκκλησία και τις διάφορες οργανώσεις και ασκώντας πιέσεις στις αμερικανικές υπηρεσίες.

Μεγάλο, εξάλλου, αγώνα θα δώσει για την αναγνώριση της ελληνικής εκκλησίας ως ανεξάρτητης και για τη δημιουργία της Αρχιεπισκοπής Βορείου και Νοτίου Αμερικής.

Η «Ατλαντίς», εκτός από την εφημερίδα είχε και εκδοτικό οίκο για εκδόσεις βιβλίων, περιοδικών και άλλων εντύπων.

Ένα από τα περιοδικά ήταν το «Μηνιαίο Εικονογραφημένο Περιοδικό Ατλαντίς», με πλούσια ύλη. Στις εκδόσεις της περιλαμβάνονται και πολλά βιβλία, όπως το δίτομο έργο «ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ 1912-1913».

Ο πρώτος τόμος του δίτομου έργου «ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ 1912-1913» (έκδοση «Ατλαντίς», Δεκ. 1913»).

Εκτός όμως από τα προβλήματα που τους απασχολούν στη χώρα παραμονής, οι Έλληνες της Αμερικής ενδιαφέρονται πάντοτε για την πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα. Έτσι, όταν στη χώρα κυριαρχήσουν οι δύο μεγάλες παρατάξεις, η Βενιζελική και η Βασιλική, στην Αμερική θα συμβεί το ίδιο:

Η «Ατλαντίς» θα στηρίζει το βασιλικό κόμμα, οι απόψεις όμως του Βενιζέλου στηρίζονται από την πλειοψηφία της ομογένειας, που αναζητά τώρα μια νέα εφημερίδα.

Έτσι εμφανίζεται στις 2 Απριλίου 1915, ο «Εθνικός Κήρυξ», εφημερίδα που υποστηρίζει τη πολιτική του Βενιζέλου, με ιδρυτή της τον Πέτρο Τατάνη από την Αμαλιάδα του νομού Ηλείας. Ο «Εθνικός Κήρυξ» συνεχίζει να εκδίδεται μέχρι και σήμερα και είναι η μακροβιότερη ημερήσια εφημερίδα των ΗΠΑ. Καταβάλλει προσπάθειες για την αποφυγή της αφομοίωσής του ελληνισμού, για τη διατήρηση των ελληνικών σχολείων και των ελληνικών τους προγραμμάτων.

Οι δύο αυτές εφημερίδες δίνουν συχνά μάχες, καθώς στηρίζουν το ένα ή το άλλο κόμμα, ενώνουν όμως τη δύναμή τους όταν πρόκειται για τα μεγάλα εθνικά θέματα και για τα συμφέροντα της ομογένειας.

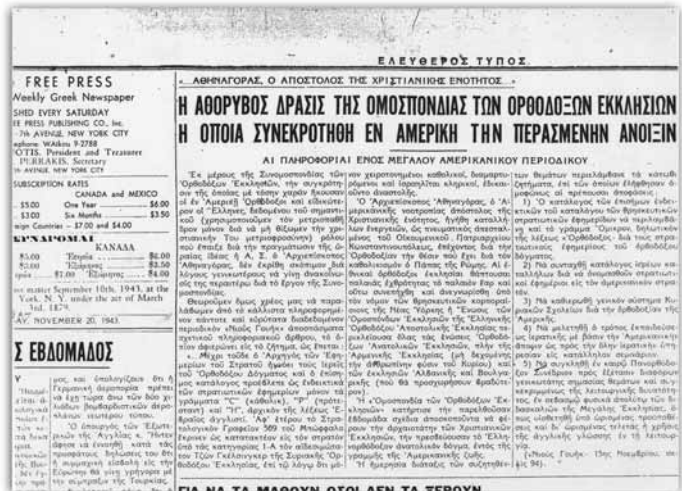
Με εκκλησιαστική ορολογία και μεγαλοπρέπεια παρουσιάζονται από τις ομογενειακές εφημερίδες τα εγκαίνια του 10ου Ημερησίου σχολείου της Νέας Υόρκης (εφημ. «Εθνικός Κήρυξ», Ιανουάριος 1966).

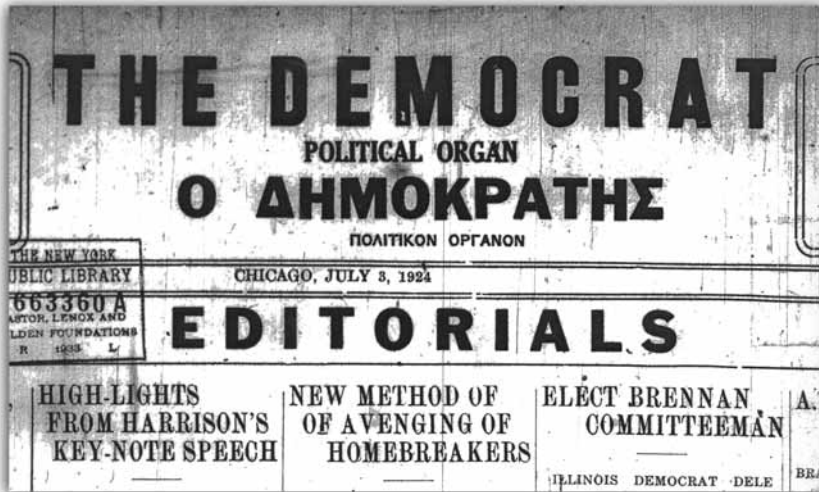

Μέσα στο φορτισμένο κλίμα του διχασμού της εποχής κινείται η εβδομαδιαία εφημερίδα «Ο Νομοταγής», που κυκλοφορεί για λίγα χρόνια στη Νέα Υόρκη τα παραρτήματα που ιδρύει σε όλη την Αμερική, στοχεύουν, εκτός των άλλων, να οργανώσουν τους Βασιλικούς, ώστε να αντιπαρατεθούν στις οργανώσεις των Βενιζελικών. Ενισχύει την ατμόσφαιρα διχασμού με γελοιογραφίες και ύβρεις κατά του Βενιζέλου, σε καθημερινή βάση.

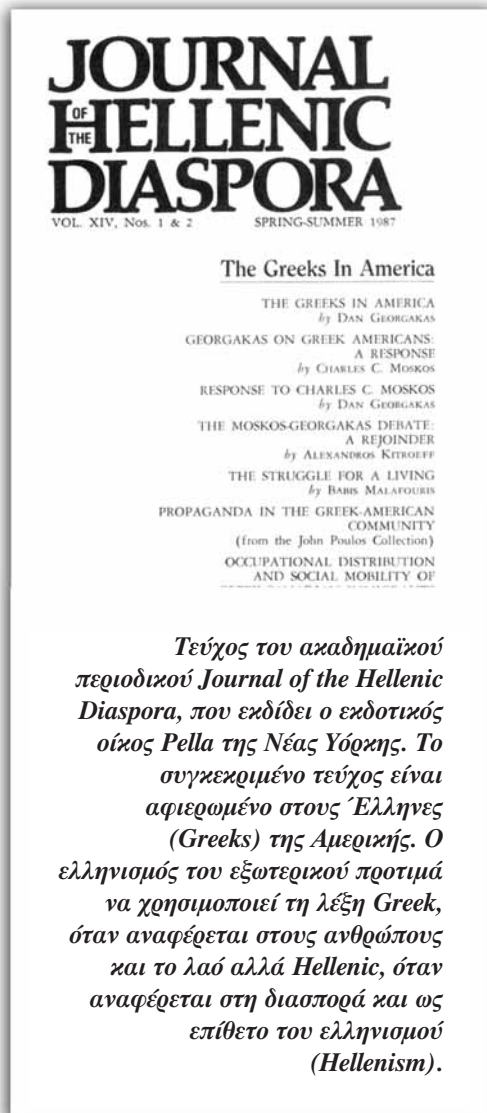
Η εφημερίδα «Ελευθερος Τύπος» της Ν. Υόρκης που εκδιδόταν από το 1943 έως το 1947. (Φύλλο 20 Νοεμ. 1943).

Η εβδομαδιαία εφημερίδα του Σικάγου «Ο ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ», εκδιδόμενη για περίπου 8 χρόνια, 1919-1927.

(5 Ιουλίου 1924)

Τεύχος του ακαδημαϊκού περιοδικού Journal of the Hellenic Diaspora, που εκδίδει ο εκδοτικός οίκος Pella της Νέας Υόρκης. Το συγκεκριμένο τεύχος είναι αφιερωμένο στους Έλληνες (Greeks) της Αμερικής. Ο ελληνισμός του εξωτερικού προτιμά να χρησιμοποιεί τη λέξη Greek, όταν αναφέρεται στους ανθρώπους και το λαό αλλά Hellenic, όταν αναφέρεται στη διασπορά και ως επίθετο του ελληνισμού (Hellenism).

Τις δεκαετίες μετά το 1960, δημιουργείται μια νέα

πραγματικότητα στα θέματα ενημέρωσης. Οι νέοι μετανάστες της περιόδου αυτής επιθυμούν περισσότερη πληροφόρηση σε ελληνικά θέματα. Την ανάγκη αυτή θα καλύψει μια νέα εφημερίδα «**Η Πρωϊνή**», που για αρκετά χρόνια (1977-2001) αποτελούν μαζί με τον Εθνικό Κήρυκα τις δύο παναμερικανικές ημερήσιες ελληνικές εφημερίδες.

Εκτός όμως από τις δύο μεγάλες ημερήσιες εφημερίδες, αρκετές άλλες εβδομαδιαίες, δεκαπενθήμερες και μηνιαίες εκδίδονται στα μεγάλα αστικά κέντρα και στη Νέα Υόρκη. Μεταξύ αυτών θα πρέπει να αναφέρουμε την Hellenic Journal στο Σαν Φρανσίσκο, την Greek Star και Greek Press στο Σικάγο, την Hellenic Times στη Ν. Υόρκη, την Hellenic Chronicle και Hellenic Voice στη Βοστώνη, την Hellenic News of America στο Havertown της Πενσυλβάνιας, κ.ά.

GREEK NEWS

Η εφημερίδα αυτή άρχισε την έκδοσή της το έτος 2003. Εκδίδεται μια φορά την εβδομάδα και απευθύνεται στην ομογένεια της ευρύτερης περιοχής της Νέας Υόρκης και των πολιτειών N. Jersey και Connecticut.

Ξεκίνησε σαν καθαρά ελληνόφωνη εφημερίδα, όμως, προσαρμοζόμενη στις απαιτήσεις του αναγνωστικού κοινού, κατέληξε σε δίγλωσση στα τελευταία φύλλα της.

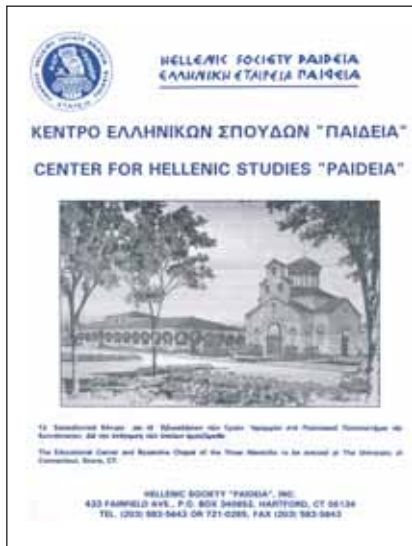

Περιοδικά

Αξιόλογα περιοδικά, μεγάλης διάρκειας και κυκλοφορίας είναι το περιοδικό «ΚΡΗΤΗ», της Παγκρητικής Ένωσης Αμερικής που εκδίδεται μηνιαίως μέχρι σήμερα, «Η ΚΑΡΠΑΘΟΣ» της Καρπαθιακής ομοσπονδίας Αμερικής, η «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» της Παμμακεδονικής Ένωσης Αμερικής, το αγγλόφωνο ΑΗΕΡΑΝ και πολλά άλλα. Αξίζει να αναφερθεί και το πρώτο περιοδικό για τον Έλληνα εργάτη, ο «ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΣ», το οποίο κυκλοφορούσε στη Νέα Υόρκη, ενημερώνοντας τους εργάτες για εργασία, για διάφορα θέματα σχετικά με την εργασία και τα δικαιώματά τους.

Εκτός από αυτά κατά καιρούς εκδόθηκαν – και μερικά εκδίδονται ακόμα – και άλλα αξιόλογα περιοδικά στα ελληνικά, όπως η Καμπάνα και ο Σάτυρος, αλλά κυρίως στα αγγλικά, όπως το

Το μηνιαίο περιοδικό «ΕΣΣΕΙΣ», εκδίδεται στη Νέα Υόρκη από τον Δ. Καστανά, από το έτος 1988 μέχρι σήμερα.

Athene, Charioteer, Greek Heritage, Greek Accent, Greek World, Journal of the Hellenic Diaspora, κ.ά.

Οι εκκλησιαστικές κοινότητες έχουν πολλές φορές τα δικά τους περιοδικά για την ενημέρωση των μελών τους.

ΟΡΦΕΥΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ Η Αρχιεπισκοπή Αμερικής εκδίδει από το 1943 το δικό της περιοδικό. Μηνιαίο στην αρχή, κυκλοφορεί στη συνέχεια ανά δεκαπενθήμερο ως εφημερίδα και περιλαμβάνει ποικίλη ύλη. Αναφέρεται κυρίως στις δραστηριότητες της Αρχιεπισκοπής και των κοινοτήτων της, δημοσιεύει άρθρα θρησκευτικού κυρίως περιεχομένου και προβάλλει τις επιτυχίες των εκκλησιαστικών κοινοτήτων. Ξεκίνησε μονόγλωσσο περιοδικό στην Ελληνική για να καταλήξει σήμερα σε δίγλωσση εφημερίδα.

Ραδιόφωνο

Το ραδιόφωνο και η τηλεόραση έφεραν κυριολεκτικά μια επανάσταση στους τρόπους με τους οποίους τα κάθε είδους νέα από την Ελλάδα καθώς και οι πολιτικές εξελίξεις, φθάνουν στους ομογενείς. Η αποξένωση που έζησαν για πολλές δεκαετίες οι μετανάστες γίνεται πια παρελθόν με το ομογενειακό ραδιόφωνο. Ραδιοφωνικές εκπομπές υπάρχουν στη Νέα Υόρκη από τις δεκαετίες του 1940 και 1950, με δύο ραδιοφωνικά προγράμματα, του Προδρομίδα και του Βασιλάτου, ενώ αργότερα προστέθηκαν και άλλα δύο. Όλα είχαν παραμείνει στο προπολεμικό στάδιο σε ό,τι αφορά τη γλώσσα, την τέχνη και τις κοινωνικές αλλαγές στον ελληνικό χώρο.

Σήμερα, δεκάδες ραδιοφωνικοί σταθμοί σ' όλη την Αμερική ψυχαγωγούν και ενημερώνουν την ομογένεια με νέα από όλη την Ελλάδα αλλά και από την ελληνική παροικία.

Τηλεόραση

Το πρώτο ομογενειακό κανάλι του Δ. Καστανά (National Greek TV), άρχισε τις εκπομπές του στη Ν. Υόρκη το έτος 1975 και συνεχίζει να εκπέμπει μέχρι σήμερα. Στις μέρες μας, τα τηλεοπτικά προγράμματα πληθαίνουν κάθε χρόνο, αφού στη ζωή και στα σπίτια των ομογενών υπάρχουν τώρα και τα προγράμματα της ελληνικής τηλεόρασης, η οποία από τη δεκαετία του 1990 εκπέμπει δορυφορικά σε όλη την Αμερική. Όλα τα κρατικά και τα περισσότερα ιδιωτικά κανάλια της Ελλάδας εκπέμπουν δορυφορικά στις Η.Π.Α.

Το περιοδικό **HELLENIC TIME**, έκδοση του ελληνικού Club «**ΟΡΦΕΥΣ**», του δημόσιου σχολείου **Bryant**, της Νέας Υόρκης.

Διαφήμιση του ραδιοφωνικού προγράμματος της Ν. Υόρκης «**ΚΟΣΜΟΣ FM**», το οποίο εκπέμπει για πολλά χρόνια, ενημερώνοντας και ψυχαγωγώντας την ομογένεια.